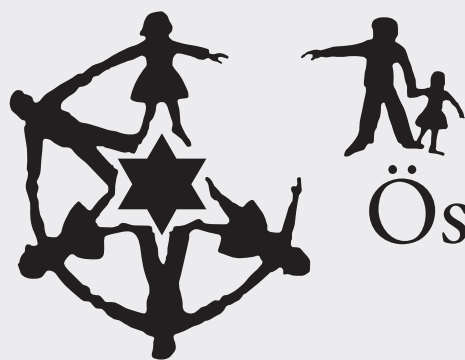

ÖSTERSJÖJUDISKT FORUM · BALTIC JEWISH FORUM, SWEDEN

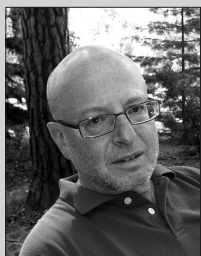

Östersjöjudisk **BULLETIN**

NR 4 · 2016

Ett stick för livet

Shana tova (Gott nytt år)

Kära läsare, vänner, medlemmar och intressenter i Östersjöjudiskt Forum. Det judiska nyåret, år 5777, inföll i år den 2-3 oktober och jag vill passa på att önska alla läsare ett försenat shana tova. Må året bli sött, hälsosamt och

inte minst fredligare.

Senaste nytt från Baltikum

När detta skrivs är jag nyss hemkommen från en resa till Tallinn tillsammans med några styrelsemedlemmar i ÖjF. Vi träffade under en dag representanter från de judiska församlingarnas sociala sektioner samt representanter från JDC (American Jewish Joint Distribution Committee) som är våra lokala samverkanspartners. Allt vi gör möjliggörs av de bidrag vi får från våra olika kampanjer av såväl enskilda givare som från stiftelser och fonder. Låt mig passa på att på mottagarnas vägnar framföra **ett stort tack** för era gåvor – de behövs och gör stor nytta.

Våra insatser koncentreras nu till Estland och Lettland. Församlingen i Litauen har efter många år äntligen fått framgång i restitutionsfrågan och man får nu ersättning för beslagtagna och förstörd judisk egendom under kriget. Utbetalningarna delas upp på ett antal år framåt i tiden och de utbetalda beloppen gör att församlingen i Vilnius (som svarar för hela Litauen) klarar sina sociala åtaganden utan externt stöd.

Vad gäller situationen i Estland och Lettland så är jag imponerad av vad församlingarna åstadkommit under de senaste åren. Man bedriver fantastiska verksamheter alltifrån dagis, skola och ungdomsverksamhet, ofta i moderna anpassade lokaler. De sociala insatserna som görs är också imponerande, om detta brukar vi regelbundet rapportera, åtminstone i de delar där vi är med och bidrar. Det gör dock ont att konstatera att det trots alla insatser fortfarande finns många, framför allt äldre, ensamstående och utsatta barnfamiljer, som lever under mycket knappa omständigheter. Dessa utsatta förlitar sig idag på våra insatser och vi får inte svika dem. I kommande nummer redovisar vi lite mer om detta.

Ännu en lyckad Glämsta-sommar

Vi arbetar också inom andra områden där det finns behov, allt för att ge de mest utsatta en lite bättre tillvaro.

Läs Marianne Pragers reportage från årets Glämstasommar, bekostad av våra givare.

Ny styrelsemedlem – kunnig i sociala frågor

Vid årsmötet i maj invaldes Simone Nadbornik i styrelsen*. Simone har under många år varit ansvarig för den sociala verksamheten i judiska församlingen i Stockholm och vi är glada att kunna tillgodogöra oss den kompetens och de erfarenheter Simone besitter.

Vaccineringskampanjen är detta nummers huvudtema

Vi pensionärer här i Sverige får snart via landstinget en uppmaning att kostnadsfritt vaccinera oss mot den årliga influensan. Samma influensa kommer också att härja tvärs över Östersjön. Där har flertalet av de äldre helt enkelt inte råd med de 12 EUR som en vaccination kostar. Följderna av att drabbas av influensan för den som redan innan är svag och bräcklig kan bli förödande. Här gör vår vaccinationskampanj verklig skillnad – ja t.o.m. räddar liv. Årligen får vi bevis för vad denna insats betyder.

Ännu en lyckad Glämsta-sommar. Vi arbetar också inom andra områden där det finns behov, allt för att ge de mest utsatta en lite bättre tillvaro. Läs Marianne Pragers reportage från årets Glämstasommar, bekostad av våra givare.

Enkelt att bidra

Vi har införskaffat SWISH som gör det lite enklare att ge en gåva eller betala för våra gåvodiplom. Vårt Swishnummer är **1232138899**, men självklart går det lika bra att bidra via bankgiro **5036- 6822**.

Att komma ihåg och stödja oss genom en testamentsgåva är en fin gest. Behöver du hjälp med detta så kontakta oss.

Thomas Bab/Ordförande

*Övriga i styrelsen är: John Gradowski, Hans Kraitsik, Rut Milchner, Marianne Prager, Tobias Rawet, Bengt Sederowsky och Ulla Terling. Dina Markovich är vårt allt i allo på kansliet.

Besök oss gärna på vår hemsida www.ostersjojjudisktforum.se där du hittar mer information om vad vi gör. Vi tar också gärna emot synpunkter på hur vi kan utveckla och förbättra sidan.

Vaccinationskampanjen firar 10-årsjubileum Ge en extra spruta i födelsedagspresent

Ett litet stick räddar liv

Text: John Gradowski

Vaccineringsprogrammet mot influensan för äldre och utsatta i de baltiska länderna, och som bekostas av Östersjöjudiskt Forums bidragsgivare, kan bara beskrivas som ett synnerligen lyckat projekt.

- I början fick vi övertala pensionärerna men nu hör de av sig till oss och undrar när vi tänker börja med vaccineringsarna. Tilliten har vuxit i takt med att man förstår att det lilla sticket räddar liv säger Liza Liebmann, chef för Welfare Center i Tallinns judiska församling.

En vaccinering kostar 12 Euro (cirka 115 kronor) på en klinik. I församlingens sjukstuga är den helt gratis. Men vaccineringsprogrammet fyller ett syfte till: att uppmuntra de äldre att gå hemifrån vilket är en stor sak för många. När de vaccinerat sig får de också en kopp kaffe eller te och tillfälle att umgås med varandra.

– Vi hoppas av hela vårt hjärta att vi kan fortsätta att erbjuda våra gamla och också en del barn denna förnämliga, livräddande service, säger Liza Liebmann.

Vaccinationskampanjen startade år 2006 då 200 personer vaccinerades, år 2015 var det 790 personer – årets mål är 1000. Varje dos kostar 115 kr. Hjälp till att uppnå målet.

**Var med och rädda liv!
Utan din hjälp kan vi
inget göra. Med din hjälp
kan vi göra mycket.**

Använd bifogat inbetalningskort
eller swisha ditt bidrag till
1232138899.

Två väldigt olika familjer på Glämsta

Text: **Marianne Prager** Foto: **Bengt Sederowsky, Dina Markovich**

Marianne Prager, styrelseledamot och medlem i redaktionen.

Den ena familjen, från Riga, bestod av mamma EGINE med två barn, Aiman 5 år och Dana 9. Även EGINES mamma, Tatiana 64 år, följde med eftersom pappan bor utomlands och är ingen del av barnens uppfostran. Mamma EGINE talar utmärkt engelska och berättade med glädje om hur hela familjen njöt av sin vistelse. Höjdpunkten var kvällen då man haft lägereld vid vattnet. Allt var fantastiskt; vädret, utsikten och stämningen och både Tatiana och EGINE

tyckte att det var härligt att kunna sjunga med i de judiska sångerna som EGINES 90 åriga mormor hade lärt dem.

– Tänk att man sjunger samma judiska sånger över hela världen!

Flytande engelska

Danas bästa minnen var att fiska och åka båt. Men fiskarna slängde hon tillbaka i vattnet. 9-åriga Dana pratar nästan flytande engelska. Hon förklarade stolt att hon lärt sig det i den judiska skolan i Riga som håller hög standard. På frågan om hon fått några nya vänner kom svaret snabbt: Kalla, Zipora, Natalie, Olivia, Aileen, Naomi... där fick jag stoppa henne.

Kantor Isidoro hade låtit alla barnen spela musik, Dana på elpiano och lillebror Aiman på triangel. Det var

mycket uppskattat. Även Aiman hade fått nya vänner. Men de var hemliga och viskades i mammas öra. Aiman tyckte det bästa var maten.

– Tänk, hemma äter de inte fisk, men här är det minns inga problem, säger EGINE förundrat.

– Har du ätit mycket mat? frågade jag Aiman. Ja! Särskilt pasta och pannkakor blev svaret.

"Liberal Chabad"

Den andra familjen kom från Tallinn och bestod av mamma JANINA och pappa CHAIM VITAL. De har två små barn: En flicka på 2,5 och en pojke på 1,5 år.

När jag frågade mamma JANINA om hennes roliga halsband med bokstäver visade det sig att de bildade barnens namn och att hon tillverkat det på konsthantverket: Chaya Musja var flickan och Schneor Zalman, pojken. Jag förstod genast att den här familjen skiljer sig från tidigare baltiska familjer med svag judisk anknytning. JANINA deklarerade snabbt att efter den här vistelsen har hon fått en ny judisk inriktning, nämligen "liberal Chabad". Sen tidigare är familjen anhängare av Chabad (en ultraortodox inriktning) i Tallinn och nu har alltså "liberal" tillkommit.

– Jag älskar det sätt som Benji, (Glämstas religiöse ledare) firar shabbat på, och jag gillar även Chabadrabbinen Shmuel Kot (som är Chabadrabbin i Tallin).

JANINA förklarade att hennes pojke var född samma dag som den legendariska gamle Chabadrabbinen Schneor

Lunchstopp på väg till Glämsta.

Utflykt med Glämstabåten.

Chaya Musja undersöker Glämstas vegetation.

Dana visar sina gymnastikkonster.

Zalman Lubavitsch dog, och att han därför är uppkallad efter denne.

Bästa semestern

– Det här var den bästa semestern i mitt liv! förklarade hon känslösamt. Jag har aldrig känt så här förut! För att förtydliga berättade hon och hennes man Chaim att de kommit med en del bagage, men att de återvänder med dubbelt så mycket! Alla ville skänka kläder och presenter till barnen!

Pappa Chaim önskar att de får komma tillbaka. Han berättade att han försökt bidra med sina olika kunskaper. Han är expert på Capueira, (en brasiliansk akrobatisk kampsport) och ordnade en kväll med Capueira och brasiliansk musik tillsammans med kantor Isidoro. En annan specialkunskap som han har är att blanda alkoholfria

drinkar. Han arbetar med detta på ett företag och brukar ordna fester för vuxna och barn. Chaim ger intryck av att vara mycket öppen och social och verkar ha fyllt sitt Facebookkonto med nya vänner. Både Benji och Isidoro vill komma och hälsa på i Tallinn och det verkar som om viktiga kontakter knutits.

Janina har en 15 årig son i Tallinn som just förvägrats att gå i den judiska skolan p.g.a. inlärningsvärigheter. Detta är en stor sorg för henne och det är ett stort problem att hitta en annan skola som är beredd att ta emot honom. Trots detta lyckades Janina att koppla bort sina bekymmer under Glämstaveckan och känna sig gladare än hon gjort på mycket länge.

Det var två väldigt nöjda familjer som dessutom hjälpt till att knyta våra regioner lite närmare varandra. ■

Janina och Chaim flankerade av ÖjFs chaufförer Thomas och Bengt.

Östersjöjudiskt Forums hjälp förebygger influensa i Lettland och Estland

Marina Astanowskaja rapporterar från Baltikum om anti-flu vaccination 2015

Översatt av **Ulla Terling** Bearbetat av **Rut Milchner**

Vaccinering är det mest effektiva sättet att förebygga influensa och dess följsjukdomar.

I en studie som undersökte effekten av äldre personers influensavaccinering observerades en minskning på 27% att bli intagen på sjukhus och 48% minskad dödlighet. Israels hälsoministerium uppger att vaccinering av äldre personer mot influensa minskar dödligheten med upp till 50%.

Forskarnas slutsats blev att influensavaccinering rekommenderas särskilt för personer som är 65 år och äldre, personer med kroniska sjukdomar (hjärtproblem, lungproblem, diabetes) även under 65 år, personer som arbetar med äldre eller patienter och barn, i synnerhet barn i förskola och skola.

Vaccinationen bör ges varje år, eftersom vaccinet uppdateras årligen beroende på vilket virus som är aktuellt för kommande vintersäsong (detta baseras på rekommendationer från World Health Organization, WHO).

Ovanstående rekommendationer har inspirerat Östersjöjudiskt Forum och de judiska församlingarna i Baltikum att under många år genomföra projektet ANTI-FLU VACCINATION. Detta vaccinationsprojekt har mottagits med stor tacksamhet av de äldsta medlemmarna och de mest utsatta barnen. Många äldre lider av flera olika sjukdomar, har ett nedsatt immunförsvar och befinner sig i gruppen mest behövande. Efter många år med vaccinationsprojektet väntar de äldsta medlemmarna otåligt varje år på att bli kallade till årets vaccination.

Inför 2015 beslöts att fokusera på personer med

störst behov i Lettland och Estland. Innan vaccinet levererades till dessa länder anordnades informationsmöten om positiva och negativa effekter av vaccinationen. Äldre personer och barnens föräldrar kallades till information samt medicinsk rådgivning inför vaccineringen. Det nyaste vaccinet inköptes och injicerades av sjuk-sköterskor.

Utöver detta vaccinerades också socialarbetare och hemvårdare som dagligen vårdar församlingarnas äldre personer. Det finns cirka 340 hemvårdare som varje dag sköter om mer än 900 äldre medlemmar i Lettland och Estland. Dessa förflyttar sig mellan bostäderna med allmänna kommunikationer och gör bl a inköp åt de äldre. Då riskerar de att föra smitta från allmänna platser till dem. Influensavaccinering och utbildning i hygien under känsliga smittoperioder genomfördes för att inte utsätta de äldre för smittorisk.

Ungefär 450 personer vaccinerades mot influensa inom detta projekt år 2015. Många har deltagit flera år och nya har tillkommit. För dessa personer är bidraget och stödet från Östersjöjudiskt Forum av största vikt för att undvika influensasmitta – men också för att känna sig omhändertagna och trygga i sina judiska församlingar.

Vaccineringsprogram mot influensa för både gamla och barn är en mycket viktig och uppskattad verksamhet som kan ha räddat liv. Vi är tacksamma för alla föreningar och enskilda bidragsgivare som gör detta möjligt! ■

Uppvakta med ett gåvobevis och stöd samtidigt vår hjälpverksamhet

Ett fint sätt att bidra till vår verksamhet är att i samband med bemärkelsedagar låta vänner uppvakta genom att ge bidrag till ÖjF. Vi skickar sedan ett fint diplom till jubilaren med alla namn som har bidragit. Ett annat alternativ är att köpa ett diplom för 150 kr där man själv kan skriva några rader och använda exempelvis istället för en chokladask eller blomma om man skall bort på middag. Att ha några diplom hemma är ett bra sätt att alltid ha en gå-bort-present till hands.

Gåvobevis kan beställas hos oss på ÖjF antingen via telefon 08-664 53 38 eller via epost b.j.f@telia.com

Vi söker en skribent, gärna yngre, och en layoutare till vår Bulletin

Östersjödjudisk Bulletin har till uppgift att berätta om våra hjälpinsatser i Baltikum och förmedla information om det judiska livet, både genom personreportage samt mer allmänt om utvecklingen som påverkar det judiska livet. Bulletinen utkommer för närvarande med 5 nummer per år.

Vi vill gärna utöka vår skribentskara med en yngre person, kanske en blivande journalist, med intresse för det Östersjödjudiskt Forum arbetar med, se mer på www.ostersjodjudisktforum.se. Vi söker också efter en person som skulle vilja hjälpa oss med att layouta bulletinen till tryckfärdigt original.

Låter det intressant? Kontakta Dina på vårt kansli, b.j.f@telia.com eller ring 08-6645338

Vi önskar din e-adress

Vi vill börja bygga upp ett e-adressregister för att på sikt enklare och billigare kunna kommunicera med våra medlemmar och intressenter. Hjälp oss med detta genom att skicka ditt namn och e-adress till b.j.f@telia.com
Tack på förhand. Vi kommer enbart att använda adresserna i egen regi.

Vi tackar alla
som har stöttat
verksamheten!

För att spara
porto skickas
kvitto endast
på begäran.

Vänligen meddela
adressändring
till oss.

Vi kan skicka iväg flera
matpaket till Baltikum
om det blir färre
returer.

Östersjödjudisk BULLETIN

Ansvarig utgivare
Thomas Bab
Östersjödjudiskt Forum
Baltic Jewish Forum
Sweden

Redaktion
Thomas Bab
Hans Kraitsik
Dina Markovich
John Gradowski
Marianne Prager
Rut Milchner
Ulla Terling

Adress
Östersjödjudiskt Forum
Box 5053
102 42 Stockholm

Telefon
08-664 53 38

Fax
08-664 05 91

E-post
b.j.f@telia.com
<http://www.ostersjodjudisktforum.se>

Medlemsavgift
200 kr/år
Bankgiro 5036-6822 SWISH 1232138899

Den ideella föreningen Östersjödjudiskt Forum fokuserar på socialt, medicinskt, materiellt och kulturellt bistånd och stöd till judar i Östersjöregionen (f d Sovjet), ofta i samarbete med svenska och internationella hjälporganisationer. Kulturutbyte och andra former av samverkan är en viktig del av verksamheten. Parallellt med detta bekämpas alla former av antisemitism.

ISSN 1403-5685
Citera oss gärna – men ange källan!

Tryck
Hallvigs Reklam AB

Omslagsbild
Numera är vaccineringen mot influensa ett känt begrepp bland de äldre i Baltikum. 83-åriga Vlaadimir Z. vaccinerades förra året i Judiska församlingens lokal i Tallinn. Foto: Z. Chepkassova